ל) [קדושין לט:], ב) [חגיגה
יל:], ג) [תגילה ז: ע"ש],
ד) שם, כ) [שם ליחל],

ו לעיל יג: וש"כו. ז) מגילה

ע) תענית ט. [כב: ע"ם] שבת לב: וע"ש. י) נ"א אמר

י:], () [ל"ל ויאמר אליהם

עד ה' בכם ועד משיחו

היום הזה], מ) [ל"ל

צעשר], () [בק"א: שהיו

עובדים ע"ו] **מ**) [ל"ל והמעשר], **ע**) מלחכי ג,

פ) [מגילה י:],

גליון הש"ם

רש"י ד"ה בהכרת. לשון הכרת. עי׳ מוי״ט פרק א

קלה א מיי׳ פ״א מהל׳ שביתת עשור הלי ב סמג לאוין סח טוש"ע א"ח :סי׳ תריא ס״ב

תורה אור השלם 1. וּשְׁמַרְתֵּם אֵת חָקֹתִי ואת משפטי אשר יעשה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָּהֶם אֲנִי 2. רק חזק לבלתי אכל הַדְּם כִּי הַדְּם הוֹא הַנְּפֶשׁ וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עם וְלֹא תֹאכַל דברים יב כג חָפֵץ לְמַעַן צִּדְקוֹ 3. יְיֶ חָפֵץ לְמַעַן צִ יַגִּדִּיל תּוֹרָה וְיֵאִדִּיר:

והבאת מעשר. פירש הקונט׳

ותיקן שיביאוהו לכהנים כמו התרומה

וכמדומה מלשונו שעוד פירש פירוש

אחר שיפרשו מכל פירות אילן כמו

שתיקן חזקיהו וכדכתיב וכפרוץ הדבר:

שקנם עזרא ללוים

באוריה

ישטיהו מר כא שעיהו מב כאי 4. קּיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל וַרְעָם וְעַל כל הנלוים עליהם ולא לְהְיוֹת עשִׁים אַת לְהְיוֹת עשִׁים אַת הַיָּמִים הָאֵלֶה שְּנָה רְשָׁנָה: אסתר ט כז שָׁנָה רְשָׁנָה: אסתר ט כז וְהָנָה בֹעֵז בָּא מִבֵּית לָחֶם וַיּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְיָ עִמָּכֶם וַיּאמֶרוּ לוֹ יְבָרֶכְךְּ עִמָּכֶם וַיּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךְּ רות ב ד יָי; 6. וַיַּרָא אֵלָיו מַלְאַרְ יייב וּבּוֹ

ַויאמֶר אַלִיו יִי עִמְּךְ גִּבּוּר :החיל שופטים ו יב הביאו את כל י. יוָבִיאוּ אֶוּנ בְּּל הַפֵּּוְעֲשֵׂר אֶל בֵּית הָאוֹצְר וִיהִי טֶרֶף בְּבֵיתִי וּבְחָנוּנִי אַרבּוֹת הַשַּׁמִים וַהַריקתי ַרְּכָם בְּרָכָה עַד בְּלִי דָי: מלאכי ג י מלאכי ג י

8. וַיַּכֵּר יִהוּדָה וַיֹּאמֶר ץדְקָה מִמֶּנִי כִּי עַל כַּן לֹא נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי וְלֹא יַסף עוד לדעתה: רראשיח לח כו

בראשית לח כו 9. הְּנְנִי עֲנוּ בִי נָגֶר יְיָ וְנָגֶר מְשִׁירוּ אֶת שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחֲמוֹר מִי לְקַחְתִּי וְאֶת מִי עְשַׁקְתִּי אֶת מִי רַצוֹתִי וֹמִיָּד מִי לָפֶּחְתִּי כֹפֶּר וְאַעְלִים עִינִי בּוֹ וְאָשִׁיב לְכֶם: שמואל א יב ג

10. ויאמרו לא עַשַׁקּתָנוּ מיד איש מאומה: שמואל א יב ד

שנואל א יב ד 11. וַיּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יְיָ בָּכֶם וְעֵדְ מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַוֶּה כִּי לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי

. שמואל א יב ה 12. וַיַּעַן הַפֶּעֶלֶךְ וַיֹּאמֶר הְנוּ לָה ְאֶת הַיְּלוּד הַחַיּ והמת לא תמיתהו היא תשועת וְנְשׁוּצֵוּנִ בּייְבָהָ בּ תַבשׁוּ וְלֹא תִכְּלְמוּ עֵד

תַבשוּ וְרַ.. עולְמֵי עִד: ישעיהו מה יז יי משָה מוֹרֶשָׁה קְהַלַּת יַעֲקבּ: דברים לג ד

לעזי רש"י

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. וסמיך ליה איש אל כל שאר בשרו דמשמע מי שעושה חוקותי אני נותן חיים לו ואלו הן חוקותי איש איש וגו׳ הא למדת כל היושב ואינו עובר כו׳: לוכות את ישראל. כדי שיהו מקבלין שכר במה שמונעין עלמן מן העבירות לפיכך הרבה להן שלא היה לריך לצוות כמה מצות וכמה אזהרות על שקצים ונבלות שאין לך אדם שאינו קץ בהן אלא כדי שיקבלו שכר על שפורשין מהן: גבו' סנינא. במסכת מגילה אין בין שבת כו': בהכרח. " לשון הכרת תכרת (במדבר טו) ואינו שם דבר: הא. מתני' דמגילה רבי ילחק היא ולהכי קאמר דודון כרת בידי שמים ולא בידי אדם אבל

יאשר יעשה אותם האדם וחי בהם הא כל לו שכר עבירה נותנין לו שכר שכר לושב מצוה ר"ש בר רבי אומר הרי הוא אומר ²רק חזק לבלתי אכול (את) הדם כי הדם הוא הנפש וגו' ומה אם הדם שנפשו של אדם קצה ממנו הפורש ממנו מקבל שכר יגזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה

להן ומחמרתן הפורש מהן על אחת כמה וכמה שיוכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות ר' חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר יה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר: גבו' מא"ר יוחנן חלוקין עליו חבריו על רבי חנניה בן גמליאל אמרי בי הכפורים אמר בי רב תנינן יאין אבין שבת ליום הכפורים אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהכרת ואם איתא אידי ואידי בידי אדם הוא רב נחמן ∞(בר יצחק) אומר הא מני רבי יצחק היא דאמר מלקות בחייבי כריתות ליכא דתניא ירבי יצחק אומר חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצאת כרת באחותו לדונו בכרת ולא במלקות רב אשי אמר אפילו תימא רבנן זה עיקר זְדונו בידי אדם וזה עיקר זְדונו בידי שמים אמר רב אדא בר אהבה אמר רב הלכה כר' חנניה בן גמליאל אמר רב יוסף מאן סליק לעילא ואתא ואמר אמר ליה אביי אלא הא דאמר רבי יהושע בן לוי שלשה דברים עשו ב"ד של מטה והסכימו ב"ד של מעלה על ידם מאן סליק לעילא ואתא ואמר אלא קראי קא דרשינן ה"נ קראי קא דרשינן גופא א"ר יהושע בן לוי שלשה דברים עשו בַ"ר של מטה והסכימו ב"ד של מעלה על ירם [אלו הן] מקרא מגילה ושאילת שלום [בשם] והבאת מעשר מקרא מגילה דכתיב יקימו וקבלו היהודים ״קיימו למעלה מה שקבלו לממה ושאילת שלום ווי דכתיב יוהנה בועז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ואומר יה' עמך גבור החיל יימאי ואומר וכי תימא בועז הוא דעביד מדעתיה ומשמיא לא אסכימו על ידו ת"ש ואומר ה' עמך גבור החיל הבאת מעשר דכתיב יהביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די ∞מאי עד בלי די יאמר רמי בר רב עד שיבלו שפתותיכם מלומר די א"ר אלעזר בג' מקומות הופיע רוח הקודש בבית דינו של שם ובבית דינו של שמואל הרמתי ובבית דינו של שלמה בבית דינו של שם דכתיב יויכר יהודה ויאמר צדקה ממני סמנא ידע דלמא כי היכי דאול איהו לגבה אול נמי אינש אחרינא [לגבה] סמנא ידע דלמא יצאת בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים: בבית דינו של שמואל רכתיב יהנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי ייויאמרו לא עשקתנו ולא רצותנוֹ מאומה עד ה' ועד משיחו כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמר עד ויאמר ויאמרו מיבעי ליה יצאת בת קול ואמרה אני עד בדבר זה בבית דינו של שלמה דכתיב יווען המלך ויאמר תנו לה את הילד החי והמת לא תמיתוהו (כי) היא אמו מנא ידע דלמא איערומא מיערמא יצאת בת קול ואמרה היא אמו אמר רבא ממאי דלמא יהודה כיון דחשיב ירחי ויומי ואיתרמי דחזינן מחזקינן דלא חזינן לא מחזקינן שמואל גמי כולהו ישראל קרי להו בלשון יחידי דכתיב ישראל נושע בה' שלמה גמי מדהא קא מרחמתא והא לא קא מרחמתא אלא גמרא: דרש רבי שמלאי שש מאות ושלש עשרה מצות נאמרו לו למשה שלש מאות וששים וחמש לאוין כמנין ימות החמה ומאתים וארבעים ושמונה עשה כנגד איבריו של אדם אמר רב המנונא מאי קרא יותורה צוה לנו משה מורשה תורה בגימטריא

מיתה וכרת בידי אדם הוא לא דמי משנה ב דחלה: דוה עיהר זדונו בידי אדם. עיהר עונש של שבת בידי אדם דקאי בסקילה ועיקר עונשו של יום הגהות הב"ח הכפורים בידי שמים דאע"ג דאיכא חיוב מלקות בחייבי כריתות הוא אינו עיקר החיוב דכרת חמור והא דכתיב: ממלקות ואי מזיד בלא התראה הוא הוי בכרת ונמצא חיובו החמור בידי מוסף רש"י שמים ואנן בתר עיקר החיוב אזלינן וכן עיקר. מורי. ואית דפרשי עיקר זדונו תחלתו בר כרת הוא ואילו לא

מאן דסבירא ליה דמלקות איכא

בחייבי כריתות מודי לרבי חנניא

דנפטרו מידי כריתתן כיון שלקו

ואינטריך ליה לרבי יוחנן לאשמעינן

דחלוקין: רב אשי אמר אפי׳ סימא.

מתני' דמגילה רבנן היא דאמרי

חייבי כריתות ישנן בכלל מלקות

ארבעים ואפילו הכי מודו לר' חנניא

דנפטרו מידי כריתתן ודקא אמרת

(מ) גמרא ושחילת שלום בשם דכתיב: (3) רש"י ד"ה בית דינו וכו' עד אמרי בי רב תנינן. דסלוקין (מגילה ז:). זדונו בידי אדם. יש נה מיתת נ"ל (שם). ואם איתא. לנפטרו, אידי יש נה לקי נכרת ולא נהירא דהא תרוייהו בהדדי איתנהו ביה לרבנן דאמרי ואידי בידי אדם הוא. מלקות בחייבי כריתות איכא: מקרא אף ביום הכפורים יש מלקות על לאו שבו וב"ד מגילה. דחייבין על מקרא מגילה: מנקוע על נמו שבו וכיץ פוטרין אותו מכלת (שם). בב נחמן אומר. לעולם אינן חלוקין עליו חביריו והא דקתני דאין ודונו והא דקתני דאין ודונו בידי לדים, הא מני ושחילת שלום בשם. דמותר לחדם לשחול בשלום חבירו בשם כגון ישים ה׳ עליך שלום ואין בו משום מוליא וסם נידי לודס, הא ר' יצחק היא. שם שמים לבעלה. מרבי. ל"א שאילת שלום בשם דחייב אדם לשאול בשלום דאין מלקין בלאו הניתן לאזהרת כרת אפילו התרו בו למלקות ויליף טעמא חבירו בשם ואנו נמי כי שיילינן אהדדי מדכרינן שם דשלום שמו של מהאי קרא (שם). חייבי כריתות בכלל היו. כל חייבי כריתות של עריות הקב"ה דכתיב (שופטים ו) ויקרא לו ה׳ שלום לשם ה׳: והבחת מעשר. היו בכלל ונכרתו הנפשות כדאמרינן ביבמות (דף פו:) דעזרא הסופר קנסינהו ללוים לפי שלא עלו יצאת כרת באחותו. עמו ולוה להביא כל המעשרות אל לכתיב בקדושים תהיו ואיש כי יקח את אחותו וגו'. לדונה בכרת ולא לשכת בית ה' והיו הכהנים והלוים שוים במעשר ראשון כדכתיב בעזרא וגרי. דדובה בברת ודא במלקות. אם התרו בהן (שם). לכך שנה בכרת שלהן לומר שאין בהן עוש אלא כרת לבדו (לעיל יג:) והיה מלמד על הכלל כולו, (נחמיה י) והיה הכהן בן אהרן עם הלוים מ) במעשר הלוים וגם חזקיהו עשה כמו כן הכין לשכות להביא כל המעשרות בהן כדי שלא דלית ליה חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן יקבלום הלוים שהיו עכו"םי כדכתיב בדברי הימים (ב לא) ויאמר חזקיהו כריתות ב:)**. אפילו תימא** רבגן. דאמרי מלקות אצל כרת, ואפילו הכי ליכא להכין לשכות בבית ה' ויכינו ויביאו כרת, ואפילו הכי ליכא למילף מינה שחלוקין על ר׳ את התרומה שואת המעשר וגם הוא תיקן להעלות לירושלים מעשר ירק חנניה, והכי קאמר מתניתין ומעשר אילן דכתיב (שם) וכפרון הדבר אדם וזה עיקר חומר זדונו הרבו בני ישראל ראשית דגן תירוש בהכרת, ומיהו אם התרו נו ולקה מיפטר (שם). ושאילת שלום בשם. וילהר וגו' ומפרש בנדרים (דף נה.) מאי וכפרוץ הא כל הני דאורייתא בשמו של הקב"ה ולא אמרינן מזלזל הוא בכבודו לב וחבז של מקום בשביל כבוד של מקום בשביע נכוד הבריות להוליח שם שמים עליו, ולמדו מבעו שחמר ה' עמכס, ומן המלחך שחמר לגדעון ה' עמך גבור החיל (ברכות נד.). וכי

תימא בועז הוא דעביד

מדעתיה. ולא גמרינו מיניה, תא שמע. דגמרינן ממלאך שאמר לגדעון (שם

נינהו ומשני מעשר ירק ומעשר אילן וכתיב בתרי עשרש דהאמר להו נביא לישראל הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ווגוץ ובחנוני נא בואת וגוץ אלמא דהסכים: ואומר ה' עמך גבור החיל. מדקאמר ליה מלאך לגדעון שאילת שלום בשם אלמא דהסכים: הופיע. נגלה והוכיח בשעת הצורך בלע"ז פרובי"ר כך שמעתי. ל"א הופיע נשמעה בקול גדול. בנימוקי רבי: בבים דינו של שם. לא היה שם חי באותה שעה שהרי מת אלא בית דין של אחריו מבניו ותלמידיו וקרי ליה בית דין של שם כמו בית שמאי ובית הלל: **ממני ילאו כבושים.** דברים נעלמים הללו מאמי יצאו שלפי שיהודה היה מלך והיא זכתה לצאת ממנה מלכים ®מחוך שהיחה צנועה בבית חמיה יצאתה גזירה זו מלפני שיצא זרע משניהם כך קיבל רבי מעיקרא. לישנא אחרינא מאחי היתה שיצאו ממנה שני בנים הללו לכבוש העולם שהרי עתיד דוד ומשיח לנאת ממנה: בית דינו של שמואל. לעולם ישראל אמרו עד (בי דהא דכתיב ויאמר בני ישראל איקרו יחיד: רמ"ח מלוס עשה. דכל אבר ואבר אומר לו עשה מלוה: שם"ה [מלוס] לא סעשה. שבכל יום מזהירים עליו שלא לעבור: מפי משה

דכתיב (בראשית מט) גור אריה יהודה. כבושים, דברי סתר, גזירת המלך, כמו בהדי כבשי דקודשא בריך הוא למה לך, בברכות (י.) גבי חזקיה (סומה י.).